> Gdzie bowiem jest wiele mądrości, tam jest wiele smutku. A kto przysparza wiedzy, przysparza i cierpienia.
>
> *— Kaznodziei 1:18*

Książka: Stary Testament / Kaznodziei
Tematy: rozum, smutek, mądrość, troska

Interpretacja:
Księga *Kaznodziei 1:18* mówi o negatywnych skutkach, jakie mogą wiązać się z posiadaniem nadmiaru wiedzy. W kontekście tej księgi biblijnej jej autor (prawdopodobnie król *Salomon*) rozważa marność życia oraz kwestie, które często pochłaniają nasz czas i energię. Choć Salomon był jednym z najmądrzejszych ludzi swoich czasów – prowadził bowiem szeroko zakrojone badania i zgromadził ogromną wiedzę – zdał sobie sprawę, że nie uchroniło go to przed cierpieniem ani trudnościami.

Dlaczego mądrość może prowadzić do cierpienia?

Dlaczego zatem mądrość może wiązać się z cierpieniem? Jednym z możliwych wyjaśnień jest to, że w miarę jak człowiek staje się mądrzejszy, może uświadomić sobie, jak wiele rzeczy pozostaje dla niego nieznanych. Może to rodzić poczucie bezradności lub frustracji, gdy dążenie do poszerzania wiedzy zderza się z nieodłącznymi ograniczeniami ludzkich możliwości poznawczych.

Z drugiej strony mądrość może również wyraźnie ukazywać niewygodne prawdy czy negatywne aspekty życia. Dostrzeżenie tych prawd bywa źródłem nasilonego niepokoju lub smutku, gdyż człowiek zaczyna dostrzegać trudności świata, które wcześniej pozostawały ukryte.

Uwaga! Jest to jedna z możliwych interpretacji, oparta na komentarzach uznanych teologów, które mogą się między sobą różnić. Jeśli interpretacja pochodzi z innego języka, jej sens mógł ulec zmianie w trakcie tłumaczenia. *Mt 7, 7–8*

> Słowa z ust mądrego są łaskawe, ale wargi głupca pożerają jego samego.
>
> *— Kaznodziei 10:12*

Książka: Stary Testament / Kaznodziei

Tematy: głoszenie, mądrość

Interpretacja:

Ten biblijny werset uczy nas, jak ważne jest rozważne dobieranie słów i jak negatywny wpływ mogą one wywrzeć na nasze życie, jeśli nie posługujemy się nimi mądrze. Autor wskazuje, że słowa człowieka mądrego są pełne łaski. Mądrość jest w życiu kluczowa, gdyż pozwala nam podejmować trafne decyzje i mądrze wypowiadać się, co prowadzi do spokojniejszego i bardziej harmonijnego życia.

Z drugiej strony autor wspomina również o wargach głupca i o tym, jak mogą one doprowadzić go do zguby. Głupota jest przeciwieństwem mądrości; gdy mówimy, nie zważając na konsekwencje, możemy narazić się na problemy, których dałoby się uniknąć.

Uwaga! Jest to jedna z możliwych interpretacji, oparta na komentarzach uznanych teologów, które mogą się między sobą różnić. Jeśli interpretacja pochodzi z innego języka, jej sens mógł ulec zmianie w trakcie tłumaczenia. *Mt 7, 7–8*

> Usuń więc gniew ze swojego serca i odrzuć zło od swego ciała, gdyż dzieciństwo i młodość są marnością.

> — *Kaznodziei 11:10*

Książka: Stary Testament / Kaznodziei
Tematy: ciało, zdrowie, serce, smutek, troska

Interpretacja:
W Księdze Koheleta autor dzieli się swoją mądrością oraz przemyśleniami na temat życia i natury świata. Fragment *Kaznodziei 11:10* zawiera radę, by usunąć gniew z serca i odrzucić zło od ciała. Autor ostrzega, że młodość jest marnością, i zachęca do życia z jasnym umysłem oraz sercem wolnym od gniewu i gwałtowności.

Znaczenie wersetu

Gniew i gwałtowność to silne emocje, które mogą szkodzić naszemu zdrowiu psychicznemu i fizycznemu. Gniew często zaburza nasz osąd i popycha do impulsywnych działań, co może prowadzić do poważnych konsekwencji. Eliminując te emocje z codziennego życia, możemy funkcjonować z większą jasnością umysłu oraz okazywać innym więcej miłości i współczucia.

Sformułowanie *„młodość jest marnością”* można interpretować na różne sposoby. Może ono sugerować, że ludzie młodzi i niedoświadczeni mają skłonność do egoizmu i żyją, nie zważając zbytnio na innych. Z drugiej strony może też wskazywać, że młodość jest etapem życia ulotnym i przemijającym. Tak czy inaczej, autor wzywa nas do mądrego i odpowiedzialnego życia.

Uwaga! Jest to jedna z możliwych interpretacji, oparta na komentarzach uznanych teologów, które mogą się między sobą różnić. Jeśli interpretacja pochodzi z innego języka, jej sens mógł ulec zmianie w trakcie tłumaczenia. *Mt 7, 7–8*

> Jak nie wiesz, jaka jest droga ducha, i jak się kształtują kości w łonie brzemiennej, tak nie znasz spraw Boga, który wszystko czyni.
>
> — *Kaznodziei 11:5*

Książka: Stary Testament / Kaznodziei
Tematy: Bog, zrozumienie

Interpretacja:
Biblia to księga pełna mądrości, która ukazuje Boże nauki i wskazuje, jak wprowadzać je w życie, by odnaleźć właściwy kierunek i cel. *Kaznodziei 11:5* mówi o niezgłębionej naturze Bożych dróg oraz o tym, że Jego dzieła są widoczne we wszystkim, co nas otacza.

Analogia: wiatr i kości w łonie matki

Autor Księgi Kaznodziei posługuje się analogią, aby podkreślić nadprzyrodzone działanie Boga – czyny, których często nie potrafimy pojąć ani wyjaśnić. Porównuje naszą niewiedzę na temat Bożych zamysłów do niezdolności zrozumienia drogi wiatru czy procesu wzrostu kości w łonie kobiety spodziewającej się dziecka. To zestawienie obrazuje, że Boża moc i działania wykraczają poza nasze pojmowanie i że nie jesteśmy w stanie w pełni zgłębić wszystkiego, czego On dokonuje.

Suwerenność i dobroć Boga

Fakt, że Bóg wymyka się naszemu pełnemu zrozumieniu, nie powinien być postrzegany jako przeszkoda w relacji z Nim, lecz raczej jako okazja do okazania niezachwianej wiary. Musimy w pełni zaufać Bożej suwerenności i dobroci, będąc pewnymi, że wszystko, co On czyni, służy naszemu dobru i Jego chwale. Choć Jego działania mogą wydawać się tajemnicze, możemy mieć pewność, że On nieustannie działa w naszym życiu.

Uwaga! Jest to jedna z możliwych interpretacji, oparta na komentarzach uznanych teologów, które mogą się między sobą różnić. Jeśli interpretacja pochodzi z innego języka, jej sens mógł ulec zmianie w

trakcie tłumaczenia. *Mt 7, 7–8*

> Pamiętaj więc o swoim Stwórcy w dniach swojej młodości, zanim nastaną złe dni i przyjdą lata, o których powiesz: Nie podobają mi się.
>
> *— Kaznodziei 12:1*

Książka: Stary Testament / Kaznodziei
Tematy: stworzenie, zlo, radość, życie

Interpretacja:
W *Kaznodziei 12:1* autor wzywa do refleksji nad życiem i znaczeniem młodości. To właśnie w tym okresie podejmujemy najważniejsze decyzje i możemy położyć solidne fundamenty pod przyszłość. Dlatego autor zachęca nas, byśmy pamiętali o *Stwórcy*, póki jesteśmy młodzi – zanim nadejdą trudne dni.

Wartość czasu i mądrości

Autor Księgi Koheleta przypomina również o znaczeniu czasu i mądrości. Młodość to czas wielkich możliwości i ogromnego potencjału, ale także okres, w którym łatwo zmarnować czas i dokonać nietrafnych wyborów. Z tego powodu autor zachęca nas do kierowania się mądrością i pamiętania o Stwórcy w latach młodości, abyśmy mogli zbudować dobrą przyszłość.

Uwaga! Jest to jedna z możliwych interpretacji, oparta na komentarzach uznanych teologów, które mogą się między sobą różnić. Jeśli interpretacja pochodzi z innego języka, jej sens mógł ulec zmianie w trakcie tłumaczenia. *Mt 7, 7–8*

> Wysłuchaj podsumowania wszystkiego: Bój się Boga i przestrzegaj jego przykazań. Ponieważ to jest cały obowiązek człowieka.
>
> — *Kaznodziei 12:13*

Książka: Stary Testament / Kaznodziei
Tematy: szacunek, prawo, życie

Interpretacja:
Księga Koheleta to tekst filozoficzno-religijny, który ma na celu przekazanie mądrości człowieka doświadczonego przez różne aspekty życia. W *Kaznodziei 12:13* autor zawarł pouczenie stanowiące kwintesencję jej przesłania.

Co oznacza „bać się Boga”?

Określenie „bojaźń Boża” może być dla niektórych mylące, gdyż strach jest zazwyczaj emocją negatywną. Jednak w Biblii bojaźń Boża oznacza głęboką cześć i szacunek, jakie powinniśmy żywić wobec Niego. Jest to uznanie Jego najwyższej władzy nad naszym życiem oraz świadomość, że wszystko, co czynimy, powinno być zgodne z Jego wolą.

Czym są Boże przykazania?

Boże przykazania to zasady i nauki, które Bóg nam przekazał, aby prowadzić nas drogą do świętości. Pojawiają się one w całej Biblii – od Starego Testamentu aż po nauczanie *Chrystusa* w Nowym Testamencie. Przykazania te uczą nas kochać Boga nade wszystko oraz miłować bliźniego jak siebie samego.

Bojaźń Boża i przestrzeganie Jego przykazań: istota naszego istnienia

W Księdze Koheleta autor stwierdza, że wszystko w życiu jest marnością i czymś przemijającym, a jedynie Bóg jest wieczny i zdolny do prawdziwego zaspokojenia naszych potrzeb. Bojaźń Boża i przestrzeganie Jego przykazań to droga, która pozwala nam połączyć się z tym, co wieczne i prawdziwe, oraz prowadzić pełne i sensowne życie.

Uwaga! Jest to jedna z możliwych interpretacji, oparta na komentarzach uznanych teologów, które mogą się między sobą różnić. Jeśli interpretacja pochodzi z innego języka, jej sens mógł ulec zmianie w trakcie tłumaczenia. *Mt 7, 7–8*

> Jest pora na wszystko i czas na każdą sprawę pod niebem.
>
> *— Kaznodziei 3:1*

Książka: Stary Testament / Kaznodziei

Tematy: niebo, życie, planowanie

Interpretacja:
Ten werset zachęca nas do refleksji nad boskim zamysłem dotyczącym życia i wszechświata. Czasami może nam się wydawać, że sprawy nie układają się po naszej myśli lub że oczekiwane rezultaty nie nadchodzą wtedy, kiedy byśmy tego chcieli, jednak Bóg ma powód dla wszystkiego. Tekst wskazuje, że w życiu jest czas na pracę, odpoczynek, miłość, smutek, szczęście i wiele innych doświadczeń.

Przypomina nam o znaczeniu cierpliwości i wiary – o ufności, że nawet jeśli nie w pełni pojmujemy cel kryjący się za rytmem życia, wszystko pozostaje w rękach Boga. Każdy z nas ma wyznaczony czas na rozwój, naukę, dojrzewanie, odnajdywanie radości i pokonywanie przeszkód.

Musimy nauczyć się ufać, że wszystko na świecie ma swoje miejsce i czas, nawet jeśli nie jesteśmy w stanie tego pojąć. Co więcej, jesteśmy zachęcani, by przeżywać każdą chwilę w pełni i jak najlepiej wykorzystywać to, co życie nam oferuje na każdym jego etapie.

Ponadto wyrażenie *„pod niebem”* odnosi się do wszystkiego, co ziemskie i materialne – do wszystkiego, co znajduje się w naszym zasięgu.

Uwaga! Jest to jedna z możliwych interpretacji, oparta na komentarzach uznanych teologów, które

mogą się między sobą różnić. Jeśli interpretacja pochodzi z innego języka, jej sens mógł ulec zmianie w trakcie tłumaczenia. *Mt 7, 7–8*

> Wszystko dobrze uczynił w swoim czasie. Włożył także świat w ich serca, mimo że człowiek nie zdoła pojąć dzieła, którego Bóg dokonuje od początku do końca.
>
> *— Kaznodziei 3:11*

Książka: Stary Testament / Kaznodziei
Tematy: stworzenie, zależność, życie, zrozumienie

Interpretacja:
Księga Koheleta (Eklezjastesa) to jedno z najbardziej głębokich i złożonych dzieł Starego Testamentu. Napisana przez mądrego *Salomona*, koncentruje się ona na ulotnej i nietrwałej naturze ludzkiego życia. W trzecim rozdziale Salomon rozważa fakt, że na wszystko w życiu przychodzi właściwy czas i pora. Mędrzec stwierdza, że od narodzin aż po śmierć wszystko ma swój boski cel. A pośród tego wszystkiego, w wersecie 11 zawarta jest piękna prawda.

Uczynił wszystko pięknym w swoim czasie

Czytając jedenasty werset trzeciego rozdziału Księgi Koheleta, wyraźnie dostrzegamy, że Salomon rozmyślał nad Bożą mocą tworzenia piękna. Co to jednak oznacza? Przede wszystkim należy pamiętać, że wszystko, co stwarza Bóg, jest piękne i doskonałe. Stwarzając świat, Bóg uczynił wszystko doskonałym i pięknym, nadając każdej rzeczy jej własny, szczególny cel i funkcję.

Podobnie w naszym własnym życiu dostrzegamy, jak Bóg obdarza nas pięknem. Od piękna natury po złożoność ludzkich relacji – Bóg tworzy piękno w naszym życiu. Warto jednak pamiętać, że wszystko to ma swój wyznaczony czas i cel w naszym życiu.

Wieczność w naszych sercach

Werset 11 mówi również o tym, że Bóg złożył „wieczność w ludzkim sercu”. Odnosi się to do myśli, że jako ludzie jesteśmy świadomi własnej śmiertelności. Wiemy, że nasze życie na ziemi dobiegnie końca. A jednak, mimo to, pragniemy czegoś, co wykracza poza naszą śmiertelną egzystencję. Koncepcja wieczności w naszych sercach jest jednym z najgłębszych motywów Księgi Koheleta. Mądry Salomon przyznaje, że choć nie potrafimy w pełni pojąć Bożych dzieł, jesteśmy świadomi Jego istnienia i obecności w świecie.

Uwaga! Jest to jedna z możliwych interpretacji, oparta na komentarzach uznanych teologów, które mogą się między sobą różnić. Jeśli interpretacja pochodzi z innego języka, jej sens mógł ulec zmianie w trakcie tłumaczenia. *Mt 7, 7–8*

> Dlatego wiem, że dla nich nie ma nic lepszego nad to, by się radowali i czynili dobrze za swego życia. Również i to, gdy każdy człowiek je i pije, i cieszy się dobrem całego swego trudu, jest darem Boga.
>
> *— Kaznodziei 3:12-13*

Książka: Stary Testament / Kaznodziei
Tematy: jedzenie, radość, życie, otrzymywanie, praca

Interpretacja:
Księga Koheleta to traktat o biblijnej mądrości, który zachęca nas do refleksji nad życiem i jego wieloma aspektami. W *Kaznodziei 3:12-13* autor formułuje niezwykle trafne spostrzeżenie. Mimo swej prostoty, nauka ta kryje w sobie kilka głębokich i istotnych wątków.

Radość z życia

Radość to uczucie, którego wszyscy pragniemy doświadczać. Często jednak pozwalamy, by przytłoczyły nas niepokój, stres i trudności, zapominając o tym, jak ważna jest radość.

Dzięki tym wersetom uświadamiamy sobie, że radość stanowi klucz do spełnionego i szczęśliwego życia. Pozwala nam ona czerpać radość z drobiazgów – zachodu słońca, smacznego posiłku czy rozmowy z przyjaciółmi. Buduje również odporność w obliczu przeciwności losu, pomagając nam patrzeć na świat z większym optymizmem i nadzieją. Radość jest zatem nieodłącznym elementem szczęśliwego życia.

Czynienie dobra w naszym życiu

Fragment *Kaznodziei 3:12-13* wzywa nas do czynienia dobra. Co to oznacza? Czynienie dobra to postawa, która znajduje odzwierciedlenie w naszych codziennych działaniach. Oznacza bycie uczciwym, pełnym współczucia, hojnym i sprawiedliwym. Czynić dobro to otwierać się na świat, wykraczać poza własne „ja" i troszczyć się o innych. Dzięki czynieniu dobra stajemy się sprawcami zmian i przemian. Możemy pozytywnie wpływać na nasze otoczenie i przyczyniać się do budowania społeczeństwa bardziej sprawiedliwego i pełnego troski. Dobre uczynki przynoszą nam również radość, gdyż mamy świadomość, że robimy coś wartościowego i znaczącego.

Nowe spojrzenie na pracę i płynące z niej korzyści

Ludzie często postrzegają pracę negatywnie. Często traktuje się ją jedynie jako obowiązek czy konieczność zarobkową, pozbawioną jakiejkolwiek przyjemności. Autor Księgi Koheleta zachęca nas jednak, byśmy doceniali naszą pracę i owoce naszego trudu. Ukazuje nam, że Bóg daje nam możliwość czerpania radości z tego, co osiągnęliśmy dzięki własnym staraniom i ciężkiej pracy. Oznacza to, że życie nie polega tylko na pracy, ale także na korzystaniu z jej owoców. Praca jest niezbędna do utrzymania się, jednak czerpanie radości z jej efektów jest równie ważne. Właśnie dlatego autor tej księgi przypomina nam, że dar radości z tego, co sami wypracowaliśmy, jest jednym z najwspanialszych darów, jakie możemy otrzymać.

Konieczna równowaga

Jednak, jak w przypadku każdej sfery życia, musimy zachować równowagę między pracą a czerpaniem z niej korzyści. Jeśli nie doceniamy pracy w wystarczającym stopniu, nie

potrafimy cieszyć się jej owocami; z drugiej strony, jeśli nadmierną wagę przywiązujemy do nagrody, tracimy z oczu znaczenie procesu, który pozwala nam ją osiągnąć. Nasza praca i wszystko, co robimy, są ważne, ale nie definiują one całego naszego istnienia. Jesteśmy istotami wielowymiarowymi, potrzebującymi w życiu równowagi i harmonii – i to jest najważniejsza lekcja płynąca z tych wersetów.

Uwaga! Jest to jedna z możliwych interpretacji, oparta na komentarzach uznanych teologów, które mogą się między sobą różnić. Jeśli interpretacja pochodzi z innego języka, jej sens mógł ulec zmianie w trakcie tłumaczenia. *Mt 7, 7–8*

> Jeśli bowiem jeden upadnie, drugi podniesie swego towarzysza. Lecz biada samotnemu, gdy upadnie, bo nie ma drugiego, który by go podniósł.
>
> *— Kaznodziei 4:10*

Książka: Stary Testament / Kaznodziei
Tematy: przyjaźń, bliźni, relacje

Interpretacja:
Księga Koheleta to księga biblijna napisana przez króla *Salomona*, w której rozważa on sens życia i dążenie do szczęścia. Salomon mówi w niej o marności ziemskich przyjemności oraz o znaczeniu obecności Boga w naszym życiu. Cytowany werset pochodzi z czwartego rozdziału, w którym Salomon porusza temat ucisku i niesprawiedliwości panujących na świecie.

Wartość wzajemnej pomocy

Werset ten podkreśla znaczenie wzajemnego wsparcia i wskazuje, że potrzebujemy innych ludzi, aby pokonywać trudności. W życiu nieustannie napotykamy przeszkody i problemy, lecz gdy mamy kogoś, kto nas wspiera i służy pomocą, wszystko staje się

łatwiejsze. W trudnych chwilach niezwykle ważne jest posiadanie osoby, która nas wysłucha i okaże wsparcie.

Co więcej, wzajemna pomoc pozwala nam wspólnie się rozwijać. Dzieląc się z innymi naszymi doświadczeniami i wiedzą, możemy się od nich uczyć i doskonalić jako ludzie. Biblia uczy nas miłować bliźniego jak siebie samego, a wzajemna pomoc stanowi praktyczny wyraz tej miłości.

Niebezpieczeństwo samotności

Werset ten przypomina również o zagrożeniach płynących z samotności. Gdy jesteśmy sami, możemy czuć się bezradni i zagubieni. Brak towarzystwa i wsparcia bywa przyczyną smutku oraz depresji. Ponadto w samotności stajemy się bardziej narażeni na ataki nieprzyjaciela.

Uwaga! Jest to jedna z możliwych interpretacji, oparta na komentarzach uznanych teologów, które mogą się między sobą różnić. Jeśli interpretacja pochodzi z innego języka, jej sens mógł ulec zmianie w trakcie tłumaczenia. *Mt 7, 7–8*

> A jeśli kto przemaga jednego, to dwaj stawią mu czoła, a potrójny sznur nie rozerwie się tak łatwo.
>
> *— Kaznodziei 4:12*

Książka: Stary Testament / Kaznodziei
Tematy: przyjaźń, relacje, siła

Interpretacja:
Biblia jest pełna mądrych i sprawiedliwych przesłań, które skłaniają nas do refleksji nad codziennym życiem. Księga Koheleta zawiera szczególnie ważny werset *Kaznodziei 4:12* – mówiący o znaczeniu wspólnoty i o tym, jak wiele możemy osiągnąć dzięki współpracy.

Jednego można pokonać, ale we dwoje można się obronić

Po pierwsze, werset ten stwierdza: *„A jeśli kto przemaga jednego, to dwaj stawią mu czoła”*. Oznacza to, że w obliczu przeważających sił kluczowe jest skorzystanie z pomocy i wsparcia innych, aby uniknąć klęski. Życie bywa trudne i stawia przed nami wiele wyzwań, lecz obecność przyjaciół czy rodziny ułatwia pokonywanie przeszkód. Biblia wzywa do tworzenia wspólnoty opartej na zaufaniu, w której każdy członek może liczyć na wzajemne wsparcie.

Sznur potrójnie skręcony niełatwo zerwać

Dalej czytamy: *„a potrójny sznur nie rozerwie się tak łatwo”*. Wskazuje to na siłę płynącą ze współpracy. Sznur spleciony z trzech nici jest wytrzymalszy niż ten złożony tylko z dwóch. Podobnie jest z nami: gdy działamy wspólnie, możemy osiągnąć więcej i łatwiej pokonywać trudności. Jest to szczególnie istotne w sytuacjach kryzysowych, w których zgrana grupa może odegrać kluczową rolę.

Jedność w różnorodności

Warto pamiętać, że wspólnota nie składa się wyłącznie z osób podzielających nasze poglądy czy przekonania. Różnorodność i otwartość na innych to fundamenty budowania silnej społeczności. Choć kuszące może wydawać się otaczanie ludźmi myślącymi tak jak my, warto tworzyć zróżnicowane grupy, wnoszące rozmaite perspektywy i umiejętności. Jedność w różnorodności stanowi potężną siłę w pokonywaniu wyzwań.

Biblia uczy nas szukać wsparcia we wspólnocie i współpracować dla osiągania wspólnych celów. Przypomina o konieczności wzajemnego wspierania się – nie tylko w chwilach kryzysu, ale i w codziennym życiu. Ważne jest, by otaczać się ludźmi, którzy dodają nam sił i inspirują, gdy mierzymy się z wyzwaniami i dążymy do realizacji naszych marzeń.

Uwaga! Jest to jedna z możliwych interpretacji, oparta na komentarzach uznanych teologów, które mogą się między sobą różnić. Jeśli interpretacja pochodzi z innego języka, jej sens mógł ulec zmianie w trakcie tłumaczenia. *Mt 7, 7–8*

> Zobaczyłem też, że wszelka praca i każde dobre dzieło wywołują tylko zazdrość jednego wobec drugiego. Także i to jest marnością i utrapieniem ducha.
>
> *— Kaznodziei 4:4*

Książka: Stary Testament / Kaznodziei
Tematy: pragnienie, materializm, bliźni, praca

Interpretacja:
Kaznodziei 4:4 zachęca nas do refleksji nad naszymi uczuciami wobec innych i do uświadomienia sobie, że zazdrość prowadzi jedynie do marności i udręki ducha. Musimy nauczyć się doceniać własne zdolności i osiągnięcia, nie porównując się nieustannie do innych.

Co więcej, werset ten wzywa nas do okazywania współczucia otaczającym nas ludziom oraz do powstrzymania się od zazdrości wobec ich sukcesów i dokonań. Powinniśmy cieszyć się szczęściem i osiągnięciami innych oraz wspierać się nawzajem w dążeniach i realizacji marzeń. Dzięki temu możemy budować społeczeństwo bardziej sprawiedliwe, harmonijne i równe.

Tekst ten zwraca uwagę na fakt, że ludzkie działania i umiejętności często wynikają z pragnienia osiągnięcia wyższego statusu niż inni. *Salomon* zauważył, że koło życia napędzane jest zazdrością i duchem rywalizacji. Pragnienie lepszego domu czy bardziej wytwornego ubioru – wszystko to wydawało się tak puste i niegodne człowieka stworzonego *na obraz i podobieństwo Boga*.

Uwaga! Jest to jedna z możliwych interpretacji, oparta na komentarzach uznanych teologów, które mogą się między sobą różnić. Jeśli interpretacja pochodzi z innego języka, jej sens mógł ulec zmianie w trakcie tłumaczenia. *Mt 7, 7–8*

> Lepiej jest dwom niż jednemu, gdyż mają dobry pożytek ze swojej pracy.
>
> *— Kaznodziei 4:9*

Książka: Stary Testament / Kaznodziei
Tematy: przyjaźń, relacje, praca

Interpretacja:
Zanim zagłębimy się w znaczenie i zastosowanie Księgi *Kaznodziei 4:9*, kluczowe jest zrozumienie kontekstu i tła tej księgi. Została ona napisana przez króla *Salomona* – uważanego za najmądrzejszego człowieka w Biblii – prawdopodobnie pod koniec jego życia. Salomon rozważa w niej marność i bezsens życia, poszukując odpowiedzi poprzez mądrość i doświadczenie.

W rozdziałach poprzedzających werset 4:9 Salomon pochyla się nad samotnością i smutkiem osoby pracującej w odosobnieniu, niemającej nikogo, z kim mogłaby dzielić trud pracy czy otrzymać wsparcie w chwilach próby. To właśnie na tym tle pojawia się stwierdzenie: lepiej jest dwóm niż jednemu.

Werset ten uczy nas, jak ważna jest praca zespołowa, współpraca i łączenie sił w dążeniu do wspólnych celów. Dwie osoby współpracujące ze sobą mogą osiągnąć znacznie więcej w krótszym czasie i uzyskać lepsze rezultaty niż ktoś pracujący w pojedynkę. Jest to szczególnie istotne w środowisku zawodowym, gdzie współpraca i praca zespołowa mają kluczowe znaczenie dla sukcesu firmy czy projektu. Przesłanie zawarte w *Kaznodziei 4:9* odnosi się jednak również do innych sfer życia, takich jak relacje międzyludzkie, rodzina, przyjaźń czy wiara.

Uwaga! Jest to jedna z możliwych interpretacji, oparta na komentarzach uznanych teologów, które mogą się między sobą różnić. Jeśli interpretacja pochodzi z innego języka, jej sens mógł ulec zmianie w trakcie tłumaczenia. *Mt 7, 7–8*

> Kto kocha pieniądze, nie nasyci się pieniędzmi, a kto kocha bogactwa, nie będzie miał z nich pożytku. Także i to jest marnością.
>
> — *Kaznodziei 5:10*

Książka: Stary Testament / Kaznodziei
Tematy: chciwość, materializm, pieniądze

Interpretacja:
Jednym z najczęstszych problemów współczesnego społeczeństwa jest nadmierne umiłowanie pieniądza. Współczesność i świat kapitalistyczny wpoiły nam przekonanie, że najważniejsze w życiu jest posiadanie dużych pieniędzy, podczas gdy Biblia uczy nas czegoś zupełnie innego: że miłość do pieniędzy jest marnością.

W *Kaznodziei 5:10* wyraźnie stwierdza, że ci, którzy kochają pieniądze, nigdy nie zaznają zadowolenia – bez względu na to, ile ich posiadają – a ci, którzy miłują bogactwo, nigdy nie wydadzą prawdziwego owocu. Uczy nas to, że miłość do pieniędzy czy bogactwa jest pusta; nie potrafi nas zaspokoić i oddala od tego, co naprawdę istotne.

Jak możemy odnieść ten werset do naszego życia?

Zastosowanie tego wersetu w praktyce jest proste, choć niełatwe. Musimy nauczyć się cenić to, co jest naprawdę ważne i ma autentyczną wartość. Miłość do Boga i rodziny, miłość do bliźniego, uczciwość i prawość – oto wartości, które przynoszą prawdziwe szczęście i spełnienie. Musimy nauczyć się nadawać pieniądzom właściwe miejsce, traktując je jako środek do zaspokojenia potrzeb, a nie jako cel sam w sobie. Powinniśmy być wdzięczni za to, co posiadamy, i wystrzegać się ciągłego pragnienia większych dóbr, gdyż prowadzi to jedynie do niezadowolenia.

Uwaga! Jest to jedna z możliwych interpretacji, oparta na komentarzach uznanych teologów, które mogą się między sobą różnić. Jeśli interpretacja pochodzi z innego języka, jej sens mógł ulec zmianie w trakcie tłumaczenia. *Mt 7, 7–8*

> Jak wyszedł z łona swojej matki, tak też nagi wróci, jak przyszedł, i nie zabierze nic ze swojej pracy, co mógłby wziąć do ręki.
>
> *— Kaznodziei 5:15*

Książka: Stary Testament / Kaznodziei
Tematy: chciwość, niebo, materializm

Interpretacja:
Księga Koheleta słynie z filozoficznych refleksji nad życiem. Werset 14. rozdziału piątego – traktujący o naszej śmiertelności – wpisuje się w ten nurt rozważań.

Nasza przemijająca egzystencja na ziemi

W tym wersecie autor przypomina nam, że nasza obecność na tym świecie jest ulotna i nietrwała. Wszyscy przyszliśmy na świat nadzy i bezbronni, i w ten sam sposób z niego odejdziemy. Dlatego musimy jak najlepiej wykorzystać czas dany nam na ziemi, nie uciekając od prawdy o naszej śmiertelności. Co więcej, autor przypomina, że żaden z naszych dóbr ani osiągnięć nie podąży za nami w zaświaty. Wszelkie bogactwo i mienie zgromadzone za życia pozostaną tutaj, na ziemi. Dlatego musimy zadać sobie pytanie: jaki jest sens naszego życia? Co pozostawimy po sobie na tym świecie, gdy z niego odejdziemy?

Wezwanie do refleksji nad tym, co naprawdę ważne

Przez całe życie często zamartwiamy się błahostkami i sprawami przemijającymi, tracąc z oczu to, co naprawdę istotne. Werset ten przypomina o wadze refleksji nad własnym życiem i podejmowanymi działaniami. Czy postępujemy słusznie? Czy dajemy z siebie wszystko? Wzywa nas do zastanowienia się nad tym, co ma prawdziwe znaczenie, oraz do doceniania ludzi wokół nas. Zamiast martwić się o posiadane dobra czy zgromadzoną władzę, powinniśmy skupić się na własnym szczęściu oraz szczęściu naszych bliskich.

Uwaga! Jest to jedna z możliwych interpretacji, oparta na komentarzach uznanych teologów, które mogą się między sobą różnić. Jeśli interpretacja pochodzi z innego języka, jej sens mógł ulec zmianie w trakcie tłumaczenia. *Mt 7, 7–8*

> Oto co zobaczyłem: rzecz dobra i piękna to jeść i pić, i cieszyć się dobrem ze wszelkiego swego trudu, który człowiek podejmuje pod słońcem po wszystkie dni swego życia, jakie dał mu Bóg. To bowiem jest jego działem.
>
> *— Kaznodziei 5:18*

Książka: Stary Testament / Kaznodziei
Tematy: jedzenie, życie, otrzymywanie, praca

Interpretacja:
Księga Kaznodziei (Eklezjastesa), której autorem jest król Salomon, słynie z refleksji nad życiem i tym, co naprawdę istotne. W tym konkretnym wersecie Salomon mówi o tym, co uważa za prawdziwie ważne w życiu: *o czerpaniu radości z owoców własnej pracy*.

Jedz, pij i ciesz się życiem

Niektórzy mogą kojarzyć hasło *„jedz, pij i wesel się”* z dążeniem do przyjemności i folgowaniem własnym zachciankom. Jednak w rzeczywistości Salomon wskazuje tu, że dobrze jest cieszyć się owocami swojej pracy. Jeśli każdego dnia ciężko pracujemy, słuszne jest, byśmy czerpali satysfakcję z jej efektów – czy to będzie smaczny posiłek, orzeźwiający napój, czy cokolwiek innego, co daje nam poczucie szczęścia i spełnienia.

Zamiast traktować to jako zachętę do nadmiaru, możemy postrzegać to jako przypomnienie, by znaleźć chwilę na cieszenie się owocami naszej pracy i świętowanie osiągnięć. Może to zwiększyć naszą motywację i poczucie spełnienia w codziennych obowiązkach.

Boża nagroda

Salomon zauważa również, że jest to nagroda za wykonywaną przez nas pracę. Warto pamiętać, że wszystko, co robimy w życiu, ma swój cel, a nasza praca jest ceniona przez Boga. Nawet jeśli sens naszych działań nie wydaje się oczywisty, możemy być pewni, że wszystko, co robimy, ma swoje znaczenie.

A co z tymi, którzy nie mają pracy?

Należy zauważyć, że nie każdy ma pracę czy możliwość *„cieszenia się owocami swojej pracy”*. Dla osób zmagających się z brakiem zatrudnienia lub trudną sytuacją życiową odnalezienie szczęścia może być wyzwaniem. W takich chwilach warto pamiętać, że Bóg jest z nami w trudnych momentach i działa w naszym życiu na sposoby, których jeszcze nie potrafimy w pełni pojąć.

Musimy znaleźć sposób, by dostrzegać radość w drobiazgach i nie pozwolić, by przeciwności losu nas przytłoczyły. Możemy szukać wsparcia u przyjaciół i rodziny, w modlitwie oraz w naszej wewnętrznej sile. Życie nie zawsze jest łatwe, ale wiara może dać nam siłę, by iść naprzód.

Uwaga! Jest to jedna z możliwych interpretacji, oparta na komentarzach uznanych teologów, które mogą się między sobą różnić. Jeśli interpretacja pochodzi z innego języka, jej sens mógł ulec zmianie w trakcie tłumaczenia. *Mt 7, 7–8*

> Dla każdego też człowieka, któremu Bóg dał majątek i bogactwo, i dał mu możliwość, by z nich korzystał i odbierał swój dział i radował się ze swojego trudu – to jest dar Boga.
>
> *— Kaznodziei 5:19*

Książka: Stary Testament / Kaznodziei

Tematy: jedzenie, radość, pieniądze, otrzymywanie, praca

Interpretacja:
Księga Kaznodziei należy do ksiąg mądrościowych i pouczających w Piśmie Świętym. Jej autor – którym prawdopodobnie jest król *Salomon* – rozważa w niej kwestie związane z radościami, smutkami i zmiennymi kolejami losu.

Ciesz się Bożymi błogosławieństwami bez poczucia winy

Czasami odczuwamy poczucie winy, korzystając z Bożych błogosławieństw – czy to dlatego, że uważamy, iż na nie nie zasługujemy, czy też dlatego, że sądzimy, iż lepiej zachować pokorę i nie zwracać na siebie uwagi. Jednak *Kaznodziei 5:19* przypomina nam, że błogosławieństwa te są darem od Boga, a zatem naszym obowiązkiem jest czerpanie z nich radości. Oczywiście powinniśmy to robić, unikając przesady czy pychy, i zawsze dziękować Panu za Jego hojne dary.

Pracuj pilnie, by cieszyć się błogosławieństwami

Kolejną ważną lekcją płynącą z tego fragmentu jest to, że aby cieszyć się Bożymi błogosławieństwami, musimy pilnie pracować. Bóg nie obdarza nas pomyślnością i bogactwem w sposób magiczny czy przypadkowy; raczej wystawia na próbę naszą zdolność do wysiłku i wytrwałości. Naszym obowiązkiem jest dążenie do doskonałości w tym, co robimy, a w rezultacie – otrzymywanie nagród, które Bóg dla nas przygotował.

Uwaga! Jest to jedna z możliwych interpretacji, oparta na komentarzach uznanych teologów, które mogą się między sobą różnić. Jeśli interpretacja pochodzi z innego języka, jej sens mógł ulec zmianie w trakcie tłumaczenia. *Mt 7, 7–8*

> Gdy złożysz Bogu jakiś ślub, nie zwlekaj z jego wypełnieniem, gdyż w głupcach nie ma on upodobania. Cokolwiek ślubujesz, wypełnij.
>
> *— Kaznodziei 5:4*

Książka: Stary Testament / Kaznodziei

Tematy: posłuszeństwo, obietnice, niezawodność

Interpretacja:
Kaznodziei 5:4 mówi o tym, jak ważne jest dotrzymywanie obietnic złożonych Bogu. Jeśli coś Mu obiecaliśmy, musimy tego dotrzymać bez zwłoki. Bóg nie patrzy przychylnie na tych, którzy nie wywiązują się ze swoich obietnic i zobowiązań.

Dotrzymywanie obietnic

Dotrzymywanie obietnic i zobowiązań to w naszym społeczeństwie niedoceniana umiejętność. Często widzimy ludzi, którzy składają obietnice bez zamiaru ich dotrzymania albo zmieniają je tak, by pasowały do ich własnych potrzeb. Bóg jednak oczekuje od nas czegoś innego. Wzywa nas do uczciwości wobec siebie i innych oraz do dotrzymywania danego słowa – nawet wtedy, gdy jest to trudne lub nieprzyjemne.

Wiara to nie tylko przekonanie o istnieniu Boga; to także zaufanie Mu na tyle, by wywiązać się z własnych zobowiązań. Oznacza to, że musimy być gotowi dążyć do spełnienia naszych obietnic, mimo wszelkich przeszkód czy trudności, jakie mogą pojawić się po drodze.

Uwaga! Jest to jedna z możliwych interpretacji, oparta na komentarzach uznanych teologów, które mogą się między sobą różnić. Jeśli interpretacja pochodzi z innego języka, jej sens mógł ulec zmianie w trakcie tłumaczenia. *Mt 7, 7–8*

> Nie mów: Jak to jest, że dawne dni były lepsze niż te obecne? Bo niemądrze byś o to pytał.
>
> *— Kaznodziei 7:10*

Książka: Stary Testament / Kaznodziei
Tematy: życie, mądrość

Interpretacja:

Księga Kaznodziei zaliczana jest do ksiąg filozoficznych Biblii. Jej autor, *Salomon*, rozważa kwestie marności życia, sensu egzystencji oraz dążenia do mądrości. W siódmym rozdziale autor omawia mądrość niezbędną w życiu i podkreśla, jak ważne jest, by nie rozpamiętywać przeszłości.

Interpretacja wersetu

Werset *Kaznodziei 7:10* ostrzega nas przed pokusą spoglądania wstecz z nostalgią i przekonaniem, że przeszłość była lepsza od teraźniejszości. Zdaniem autora taka postawa jest nierozsądna, gdyż uniemożliwia obiektywne spojrzenie na rzeczywistość. Zamiast ubolewać nad przeszłością, powinniśmy skupić się na teraźniejszości i przyszłości, podejmując w życiu mądre i słuszne decyzje.

Uwaga! Jest to jedna z możliwych interpretacji, oparta na komentarzach uznanych teologów, które mogą się między sobą różnić. Jeśli interpretacja pochodzi z innego języka, jej sens mógł ulec zmianie w trakcie tłumaczenia. *Mt 7, 7–8*

> W dniu powodzenia raduj się, a w dniu nieszczęścia rozważaj: Bóg uczynił zarówno jedno, jak i drugie po to, aby człowiek nie dociekł tego, co po nim nastanie.
>
> *— Kaznodziei 7:14*

Książka: Stary Testament / Kaznodziei
Tematy: zależność, radość, życie

Interpretacja:
Księga Koheleta to fascynująca księga Starego Testamentu, pełna mądrości i nauk, które pozostają aktualne do dziś. Werset 7:14 zachęca czytelnika do refleksji w chwilach przeciwności oraz do radości w czasach pomyślności.

Znaczenie wersetu

W kontekście Księgi Koheleta autor używa określenia „przeciwności” na oznaczenie życiowych trudności i ciężkich okresów, natomiast terminem „dobro” (lub „dni dobre”) określa chwile szczęścia i pomyślności. Werset ten uczy nas wdzięczności i doceniania dobrych momentów życia, a jednocześnie przypomina, że przeciwności są naturalną częścią egzystencji i musimy być gotowi stawić im czoła z mądrością oraz cierpliwością.

Co więcej, autor zauważa, że to Bóg jest sprawcą zarówno dni dobrych, jak i złych. Stwierdzenie to odnosi się nie tylko do nieoczekiwanych zdarzeń, które nas dotykają – takich jak klęski żywiołowe czy wypadki – ale także do logicznych konsekwencji naszych własnych działań, decyzji i zaniechań. Ostatecznym przesłaniem tego wersetu jest myśl, że wszystko, co dzieje się w naszym życiu, stanowi część większego planu i że musimy znaleźć sposób na dobre życie w każdych okolicznościach.

Refleksja nad dniami przeciwności

W trudnych chwilach łatwo ulec rozpaczy lub gniewowi. Jednak *Kaznodziei 7:14* wzywa nas do refleksji w takich momentach. Co to oznacza? Po pierwsze, chodzi o poświęcenie czasu na przemyślenie sytuacji i znalezienie rozwiązań. Zamiast po prostu płynąć z prądem, musimy przejąć kontrolę nad swoim życiem i szukać sposobów na pokonanie przeszkód.

Wiąże się to również z refleksją nad naszymi własnymi działaniami i decyzjami, które mogły doprowadzić do zaistniałych trudności. Zamiast obwiniać innych czy okoliczności, powinniśmy spojrzeć w głąb siebie i dążyć do tego, by stać się lepszymi ludźmi. Być może te trudne doświadczenia stanowią okazję do wyciągnięcia cennych wniosków i poprawy naszego życia w przyszłości.

Czerpanie radości z dobrych chwil

Równie łatwo można przegapić szczęśliwe momenty życia, jeśli nie zachowamy czujności. *Kaznodziei 7:14* zachęca nas do radowania się tym, co dobre w naszym życiu. Oznacza to czerpanie radości z życiowych darów i okazywanie za nie wdzięczności, póki je posiadamy, zamiast traktowania ich jako czegoś oczywistego. Wiąże się to także z

dostrzeganiem szans, jakie niosą ze sobą dobre dni, i umiejętnością ich jak najlepszego wykorzystania. Jeśli los nam sprzyja, być może nadszedł czas, by pomóc tym, którzy mają mniej szczęścia. Coś tak prostego jak uśmiech czy życzliwe słowo może mieć ogromny wpływ na czyjeś życie.

Uwaga! Jest to jedna z możliwych interpretacji, oparta na komentarzach uznanych teologów, które mogą się między sobą różnić. Jeśli interpretacja pochodzi z innego języka, jej sens mógł ulec zmianie w trakcie tłumaczenia. *Mt 7, 7–8*

> Doprawdy, nie ma człowieka sprawiedliwego na ziemi, który czyniłby dobrze i nie grzeszył.
>
> *— Kaznodziei 7:20*

Książka: Stary Testament / Kaznodziei
Tematy: sprawiedliwosc, grzech, świat

Interpretacja:
Księga Kaznodziei, której autorem jest król Salomon, przedstawia filozoficzne spojrzenie na życie, śmierć i ludzkie postępowanie. W tym kontekście werset 20. rozdziału 7. odnosi się do natury sprawiedliwości i grzechu w człowieku.

Na ziemi nie ma ludzi bez grzechu

Pierwsza część wersetu ukazuje, że na ziemi nie ma człowieka, który byłby całkowicie sprawiedliwy. Nie oznacza to, że nie ma ludzi dążących do czynienia dobra i życia zgodnie z zasadami etycznymi czy religijnymi; wskazuje raczej na to, że w ludziach nie istnieje absolutna doskonałość. Wszyscy mamy słabości, ulegamy pokusom i doświadczamy chwil kruchości. Nawet najbardziej szlachetne i cnotliwe osoby mogą popełniać błędy i popadać w grzech.

Ten pesymistyczny pogląd na ludzką sprawiedliwość pojawia się również w innych miejscach Biblii – na przykład w Liście do *Rzymian 3:10*, gdzie czytamy: *„Nie ma sprawiedliwego”*. Choć dla niektórych myśl ta może wydawać się zniechęcająca, można ją również postrzegać jako wyraz pokory i realizmu.

Czyń dobro i nie grzesz

Druga część wersetu stwierdza, że dobro i grzech to przeciwieństwa – co stanowi fundamentalną naukę chrześcijaństwa. „Dobro” odnosi się do czynów sprawiedliwych i cnotliwych, podczas gdy „grzech” oznacza działania naruszające normy boskie i ludzkie. Werset ten sugeruje, że doskonałość moralna jest dla ludzi nieosiągalna. Nawet osoba uważana przez społeczeństwo za sprawiedliwą mogła w przeszłości popełnić błędy lub może to uczynić w przyszłości. Co więcej, natura grzechu sprawia, że może on nas zaskoczyć w najmniej oczekiwanym momencie.

Uwaga! Jest to jedna z możliwych interpretacji, oparta na komentarzach uznanych teologów, które mogą się między sobą różnić. Jeśli interpretacja pochodzi z innego języka, jej sens mógł ulec zmianie w trakcie tłumaczenia. *Mt 7, 7–8*

> Ponieważ wyroku za zły czyn nie wykonuje się od razu, serce synów ludzkich jest w nich zawzięte i gotowe na to, aby popełniali zło.
>
> *— Kaznodziei 8:11*

Książka: Stary Testament / Kaznodziei
Tematy: zlo, serce, sadzic, kara, grzech

Interpretacja:
Księga Koheleta to dzieło poetyckie i filozoficzne, podejmujące refleksję nad sensem życia oraz relacją między ludzkością a Bogiem. W ósmym rozdziale, w wersecie 11., autor podkreśla znaczenie sprawiedliwości i kary w powstrzymywaniu ludzi przed popełnianiem

złych czynów. Werset ten przypomina, że gdy złe postępowanie pozostaje bezkarne, ludzie są bardziej skłonni do czynienia zła.

Sprawiedliwość w społeczeństwie

Sprawiedliwość stanowi fundamentalną wartość dla każdego społeczeństwa dążącego do demokracji i wolności. Bez sprawiedliwości harmonia społeczna zostaje podważona przez bezkarność. Jeśli jednostki nie ponoszą konsekwencji za swoje niewłaściwe postępowanie, mogą ulec pokusie popełniania kolejnych przewinień, co prowadzi do powstania cyklu przemocy i bezkarności, niszczącego tkankę społeczną.

Znaczenie kary

Fragment *Kaznodziei 8:11* wskazuje na konieczność stosowania kary dla utrzymania sprawiedliwości w społeczeństwie. Kara nie jest jedynie formą odpłaty wobec sprawcy, lecz także środkiem odstraszającym innych od popełniania czynów nagannych. W konsekwencji, środki karne są niezbędne zarówno do reagowania na już popełnione przestępstwa, jak i do zapobiegania ich powtarzaniu się w przyszłości.

Uwaga! Jest to jedna z możliwych interpretacji, oparta na komentarzach uznanych teologów, które mogą się między sobą różnić. Jeśli interpretacja pochodzi z innego języka, jej sens mógł ulec zmianie w trakcie tłumaczenia. *Mt 7, 7–8*

> Idź więc, jedz z radością swój chleb i pij z wesołym sercem swe wino, gdyż Bóg już przyjął twoje dzieła.
>
> *— Kaznodziei 9:7*

Książka: Stary Testament / Kaznodziei
Tematy: chleb, jedzenie, serce, radość, życie, wino

Interpretacja:

W tym wersecie mądry autor Księgi Koheleta zachęca nas do czerpania radości z ziemskich przyjemności. Jedzenie i picie należą do największych życiowych przyjemności – to dary od Boga, którymi należy się cieszyć z wdzięcznością i zadowoleniem. Warto zauważyć, że nie jest to wezwanie do nadmiaru, lecz raczej do umiaru i wdzięczności za to, co posiadamy.

Znaczenie radości z prostych rzeczy

W społeczeństwie, które coraz bardziej ceni bogactwo, sukces i władzę, proste radości życia są często pomijane. Tymczasem Księga Koheleta przypomina nam, że prawdziwą radość odnajdujemy w najprostszych, codziennych chwilach. Pyszny posiłek w gronie przyjaciół i rodziny czy kieliszek wina na zakończenie długiego dnia – to właśnie te rzeczy sprawiają, że życie jest naprawdę wartościowe. Gdy uczymy się doceniać te drobiazgi i cieszyć tym, co już mamy, stajemy się szczęśliwsi i bardziej wdzięczni.

Uwaga! Jest to jedna z możliwych interpretacji, oparta na komentarzach uznanych teologów, które mogą się między sobą różnić. Jeśli interpretacja pochodzi z innego języka, jej sens mógł ulec zmianie w trakcie tłumaczenia. *Mt 7, 7–8*